

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	35323 Антикорупційні студії
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35323
Назва ОП	Антикорупційні студії
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Хаврук Ігор Анатолійович, Спересенко Микола Володимирович, Дерев`янка Сергій Миронович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	23.02.2021 р. – 25.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/rezultaty-poshuku1?searchword=відомості про самооцінювання&searchphrase=all&start=20
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/rezultaty-poshuku1?searchword=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83&searchphrase=all&start=20

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОНП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП «Антикорупційні студії» є першою в Україні спеціалізованою міждисциплінарною магістерською програмою у сфері вивчення (анти)корупції. Поштовхом до її запровадження став брак кваліфікованих фахівців зі створення та імплементації антикорупційних політик, відсутність комплексної магістерської освіти у цій сфері. Підготовка магістрів за ОНП запроваджена у 2019 році. На час проведення експертизи за ОНП навчається 26 здобувачів (14 – перший рік навчання, 12 – другий рік навчання). Здобувачі мають різну базову освіту (право, політологія, економіка), є практиками (працівниками органів державної влади, антикорупційних структур, громадськими активістами), які вступили вже з певним прикладним досвідом розв'язання тих проблем, що є предметами вивчення ОНП. ОНП, що акредитується – вдале поєднання науки та практики, міждисциплінарності й інноваційності у підготовці фахівців. Унікальність програми визначаються тим, що: (1) це перша в Україні двомовна, міждисциплінарна ОНП у сфері вивчення (анти)корупції (що поєднує знання з політології, права, економіки, соціології, державного управління, соціальних комунікацій); (2) розробка та впровадження навчальних курсів програми здійснюється провідними українськими та міжнародними науковцями та експертами з відповідним практичним досвідом; (3) використовуються інноваційні методи навчання. НПП, які безпосередньо відповідають за зміст ОНП та викладають на цій програмі мають значний науково-педагогічний та практичний експертний консультативний досвід, який імплемтується у процес навчання. Належний рівень надання освітніх послуг за ОНП «Антикорупційні студії» на думку експертної групи відповідає рівню «В» – освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Реалізація ОНП спрямована на підготовку нового покоління висококваліфікованих фахівців для державного та неурядового секторів для здійснення антикорупційної реформи. Унікальність програми визначаються тим, що це перша в Україні двомовна, міждисциплінарна ОНП у сфері вивчення (анти)корупції (поєднує знання з політології, права, економіки, соціології, державного управління, соціальних комунікацій). Розробка та впровадження навчальних курсів здійснюється провідними українськими та міжнародними науковцями та експертами з відповідним практичним досвідом. ОНП забезпечує систематичні знання та навички, необхідні державним службовцям, аналітикам, дослідникам, що працюють у сфері запобігання та протидії корупції. Міждисциплінарний профіль зумовив залучення викладачів кафедр соціології, правничих та ін. Залучення для впровадження ОНП Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні (ACREC), широке використання його досвіду здійснення освітніх проєктів. Повноцінне залучення до викладання роботодавців. Широкий спектр умов для вдосконалення викладацької майстерності НПП, матеріальна мотивація їх наукової активності. Викладання на ОНП українською й англійською мовами. Набір нормативних та вибіркового дисциплін сприяє підготовці випускників, здатних фахово виконувати свої функції у державних антикорупційних структурах, громадському секторі та ЗМІ, а також орієнтованих на наукову діяльність, спроможних проводити міждисциплінарні дослідження. Об'єктивність оцінювання шляхом використанням різносторонніх контрольних заходів. Системне дотримання та дієва популяризація академічної доброчесності. Чітка регламентація процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій. Позитивні практики. Міждисциплінарний профіль ОНП. Використання інноваційних методів навчання. Широке залучення до викладання провідних українських та міжнародних науковців, експертів і роботодавців. Студентоцентризм й активна співпраця НПП і студентів. Акцент на практичну складову у викладанні професійно орієнтованих дисциплін. Забезпечення формування soft skills. Міждисциплінарний підхід до формування ФК та реалізації ПРН. Система автоматизованого запису на вибіркові дисципліни. Чіткі та зрозумілі правила вступу на навчання; визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті, їх доступність для абітурієнтів та здобувачів. Системність заходів з інформування учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Відповідність ОНП сучасному рівню наукових знань і практик антикорупційних студій. Належне функціонування Центру забезпечення якості освіти в контексті забезпечення реалізації цілей і завдань ОНП. Запровадження на ОНП курсу «Академічна доброчесність», складання здобувачами присяги на дотримання положень академічної доброчесності. Можливості використання матеріально-технічних, інформаційних, освітніх ресурсів ACREC під час навчального процесу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відсутні практичне визнання та зарахування результатів навчання в межах академічної мобільності та в неформальній освіті. Не відповідає вимогам до ОНП кількість кредитів, виділених на вивчення дисциплін наукової складової програми, відсутні дисципліни, які безпосередньо спрямовані на отримання здобувачами компетенцій здійснення педагогічної діяльності. Недостатній рівень апробації результатів наукових досліджень здобувачів. На сайті НаУКМА належним чином не відображена участь стейкхолдерів та здобувачів у формуванні та удосконаленні змісту ОНП, а також не створені повноцінні профілі НПП, які викладають на цій програмі. Рекомендації. Оскільки програма, що акредитується заявлена як освітньо-наукова, переглянути перелік навчальних дисциплін: збільшити кількість дисциплін, що передбачають отримання здобувачами навичок науково-дослідної роботи, а також

включити до нормативної частини освітніх компонентів ОНП навчальну дисципліну (дисципліни) педагогічного спрямування як нормативний курс, передбачити проведення педагогічної (асистентської) практики. Використати можливості, передбачені прийнятими у НаУКМА Положеннями від 10.09.2020 р. та від 30.12.2020 р. для реалізації програм академічної мобільності та розширення неформальної освіти. Привести програмні результати ОНП у відповідність з дескрипторами «Національної рамки кваліфікацій» в останній редакції (затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. за № 519). Привести структуру та компоненти ОНП у відповідність до вимог нормативних актів. Розширити можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами. Об'єднати вибіркові компоненти ОНП в одну групу, надавши можливість здобувачам альтернативного вибору дисциплін професійної підготовки та дисциплін з навчальних планів інших спеціальностей; уніфікувати дисципліни вільного вибору у кредитах ЄКТС та формах контролю. Знизити мінімальну кількість осіб для формування групи з вибіркової дисципліни для здобувачів магістерського рівня освіти. Посилити рівень практичної участі здобувачів у суто дослідницькій складовій освітнього процесу. Передбачити застосування як обов'язкової вимоги допуску кваліфікаційної роботи до захисту – апробацію результатів дослідження, виконаного в рамках підготовки магістерської роботи (публікація у наукових виданнях, участь у наукових конференціях, форумах, круглих столах тощо). Розглянути пропозицію створення навчальної лабораторії чи окремої навчальної аудиторії для проведення практичних занять, науково-дослідної роботи здобувачів ОНП. На вебсайті НаУКМА розмістити з метою популяризації інформацію про ОНП, особливості освітнього процесу на ній, а також пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення ОНП та змін до неї, результати опитувань щодо якості викладання та самої ОНП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП «Антикорупційні студії» затверджена рішенням Вченої ради НаУКМА від 29.11.2018 р., протокол № 10. ОНП є результатом всебічного вивчення попиту на ринку праці та наявних у НаУКМА можливостей впровадження освіти з антикорупції. Ідея створення ОНП виникла у 2016 році. Впровадженню програми передували розробка та викладання у НаУКМА із вересня 2017 року окремих пілотних навчальних дисциплін на магістерській програмі «Політологія» та створення сертифікатної програми «Міждисциплінарні антикорупційні студії». Мета ОНП передбачає підготовку кваліфікованих фахівців-політологів у сфері антикорупції, відповідно до місії НаУКМА : «створення, збереження, поширення знань та формування високоосвіченої, національно свідомої, чесною, небайдужою, творчої особистості, здатної незалежно мислити й відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства» (визначена у «Стратегії розвитку Національного університету «Києво-Могилянська академія на 2015-2025 рр.», яка прийнята конференцією трудового колективу 15.09.2015 р., протокол № 29 (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/14-stratehiia-rozvytku-naukma-na-2015-2025-r-r)). Цілі ОНП «Антикорупційні студії» сформульовані чітко та відповідають освітній місії, візії, цінностям та стратегічним завданням закладу, які визначені у «Стратегії розвитку Національного університету «Києво-Могилянська академія» на 2015-2025 рр.». Цілями визначено: розвиток інноваційності, креативності, академічної доброчесності, надання студентам знань, умінь та навичок на рівні найкращих світових стандартів відповідно до потреб суспільства та ринку праці. Ціль ОНП відповідає також цілі Стратегії закладу – «в основу навчальних програм покласти інноваційні авторські курси, з метою розвитку творчого, критичного мислення студентів та набуття ними професійних навичок. Запровадити практику співвикладання кількома викладачами однієї академічної дисципліни за принципами міждисциплінарності, залучати гостей лекторів», а також «для забезпечення успішного входження випускників на ринок праці забезпечити поєднання теоретичного і прикладного аспектів навчання, підвищити якість та ефективність виробничої практики студентів, посиливши в цьому напрямі співпрацю з бізнесом, державними установами та неурядовими організаціями».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Суспільна зацікавленість у створенні ОНП пов'язана з істотним браком фахової внутрішньої експертизи в галузі боротьби з корупцією, з нечисленністю українських фахівців як у державному, так і в неурядовому секторі. Популярні в Україні антикорупційні школи для активістів і чиновників, окремі академічні курси для студентів мають вузьку спрямованість і дають лише базові знання щодо використання антикорупційних інструментів, тоді як

необхідним є формування комплексного підходу до вивчення корупції. Створення ОНП «Антикорупційні студії» обумовлено запитом роботодавців, якими виступають органи державної влади, антикорупційні громадські організації, аналітичні центри, провідні наукові, освітні, й дослідницькі установи, приватні компанії, що спеціалізуються на антикорупційному комплаєнсі, міжнародні урядові та неурядові організації та програми. Аналіз ОНП, відомостей її самооцінювання, документації кафедри політології, результатів опитувань стейкхолдерів продемонстрував, що в НаУКМА ведеться системна робота щодо їх залучення до формулювання та реалізації цілей ОНП. Стейкхолдери мають широкі можливості для надання пропозицій щодо формування ОНП під час формальних заходів та неформальних обговорень, шляхом опитування, через рецензування та надання відгуків, у тому числі з використанням соціальних мереж. Здобувачі підтвердили, що вони висловлювали свої позиції щодо цілей та змісту ОНП на засіданнях кафедри політології та під час опитувань. Однак, ця робота не відбита належним чином на вебсайті НаУКМА.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При формуванні цілей ОНП врахована специфіка розвитку спеціальності, пов'язана із розширенням міждисциплінарних підходів до досягнення політичних процесів. Визначальним є наявний попит на фахівців зі створення та імплементації антикорупційних політик для органів державної влади й органів місцевого самоврядування, громадських організацій і аналітичних центрів. Поштовхом до запровадження ОНП стала й відсутність комплексної магістерської освіти у цій сфері. ОНП «Антикорупційні студії» є першою спеціалізованою міждисциплінарною магістерською програмою у сфері вивчення (анти)корупції. Потреба міждисциплінарного вивчення зумовлена тим, що факультети правничих наук фокусуються на правових аспектах запобігання та протидії корупції, у той час, як вивчення (анти)корупції не було предметом окремої уваги програм з політології чи соціології. Водночас для розробки антикорупційних політик та реформ, правових та інституційних механізмів у сфері запобігання та протидії корупції політологам необхідні системні знання теорій і концепцій вивчення корупції. Модель ОНП «Антикорупційні студії» створена з урахуванням кращих міжнародних освітніх стандартів та досвіду магістерських програм країн ЄС та США, що включають відповідну складову. Зокрема, дизайн програми та плани її курсів враховують рекомендації проєкту «Освіта заради правосуддя» ООН, Магістерської програми з антикорупційних студій Міжнародної антикорупційної академії у м. Відні, Магістерської програми з вивчення корупції та урядування Університету Сассексу тощо.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для другого рівня вищої освіти за ступенем «магістр» не затверджений, проте при визначенні результатів навчання розробниками ОНП враховані пропозиції оприлюдненого відповідного проєкту. У тексті самооцінки ОНП стверджується, що програмні результати навчання на ОНП «Антикорупційні студії», відповідають вимогам до другого (магістерського) рівня вищої освіти (восьмого рівня «Національної рамки кваліфікацій»), передбаченим Постановою Кабінету Міністрів України №1341 від 23.11.2011 р. Однак, таке формулювання не відповідає поточній редакції «Національної рамки кваліфікацій» від 25.06.2020 р. За нею кваліфікація вищої освіти «магістр» відповідає «7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони. НаУКМА – єдиний у державі заклад, який реалізує Міждисциплінарну програму «Антикорупційні студії». Мета та цілі ОНП чітко визначені та цілком корелюються зі «Стратегією розвитку Національного університету «Києво-Могилянська академія на 2015–2025 рр.». Системна робота щодо залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання. Можливості для надання ними пропозицій щодо формування та удосконалення ОНП (опитування, рецензування та надання відгуків, в тому числі з використанням соціальних мереж). Цілі ОНП та програмні результати навчання базуються на системному аналізі досвіду аналогічних програм з антикорупційних студій Міжнародної антикорупційної академії у м. Відні та Магістерської програми з вивчення корупції та урядування Університету Сассексу тощо. Позитивні практики. Системна робота щодо залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання, удосконалення ОНП. Широке використання міжнародного досвіду антикорупційних студій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони. Формулювання програмних результатів навчання в ОНП не цілком відповідає поточній редакції Національної рамки кваліфікацій. На сайті НаУКМА належним чином не відбита участь стейкхолдерів та здобувачів у формуванні та удосконаленні змісту ОНП. Рекомендації. Привести програмні результати ОНП у відповідність з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій в останній редакції, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» від 25.06.2020 р. за № 519. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-p#n2>). Оприлюднювати відгуки, зауваження та рекомендації стейкхолдерів та здобувачів щодо формування та удосконалення змісту ОНП на вебсайті НаУКМА.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОНП у контексті критерію 1 (єдина така ОНП у державі, широке використання кращих закордонних практик та залучення стейкхолдерів до формулювання цілей і програмних результатів навчання) та враховуючи певну невідповідність формулювання програмних результатів навчання чинній редакції Національної рамки кваліфікацій, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою із недоліками, що не є суттєвими, загалом відповідають рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС, обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин, що відповідає вимогам п. 5 ст. 5, п. 13 ч. першої ст. 1 Закону України «Про вищу освіту». Професійний стандарт для спеціальності 052 «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП/ОНП має чітку структуру, але в отриманих експертною комісією ОП/ОНП відсутні окремі структурні елементи, визначені у п. 3.1. «Методичних рекомендацій з розроблення освітніх/освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти» НаУКМА (затверджених наказом № 457 від 01.12.2020 р.), зокрема: «Лист погодження освітньої/освітньо-наукової програми» та «Передмова». Крім того, згідно з поданими документами, Освітній програмі Антикорупційні студії, схваленій Вченою радою НаУКМА протокол № 10 від 29.11.2018 р. відповідає НП, ухвалений Вченою радою НаУКМА протокол № 2 від 17.01.2020 р. (навчання за відповідною ОП розпочалося з вересня 2019 р.), а НП ОНП Антикорупційні студії (для іноземних студентів) ухвалений Вченою радою НаУКМА протокол № 18 від 14.09.2020 р. (навчання за відповідним НП розпочалося з вересня 2020 р.). Система нормативних навчальних дисциплін ОП/ОНП побудована «від загального до конкретного» та «від теорії до практики», що прослідковується у визначеній послідовності вивчення навчальних дисциплін, які умовно можна віднести до політологічного, правового та економічного напрямів антикорупційних студій, забезпечуючи міждисциплінарність ОП/ОНП. Пропоновані вибірково навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки відповідають такій схемі та посилюють забезпечення досягнення ПРН. Певні зауваження викликає одночасність дисциплін «Англійська мови» та «Корупція, державна політика та суспільство», що викладається англійською мовою: більш логічним було викладати дисципліни іноземною мовою після її вивчення. Таким чином, освітні компоненти, в цілому, становлять логічну взаємопов'язану систему, що лише поверхово відображено у структурно-логічній схемі ОП та ОНП (Таблиці 2.3. «2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми»), які, фактично, відображають лише семестровий та курсовий (річний) розподіл освітніх компонентів без зазначення логіки їх послідовності та взаємозв'язку, що є основним завданням схеми. В структурі компонентів ОП 2018 р., ОНП 2021 р. (Таблиця 2.1 «Перелік компонент ОП» та Таблиця 2.1 «Перелік компонент ОНП» відповідно) відсутній заявлений у пункті 2.2. «Структурно-логічна схема ОП» блок навчальних дисциплін загальної підготовки. У ОП 2018 р. та ОНП 2021 р. у «Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» для окремих вибірково освітніх компонентів (ВК 14 «Економічний аналіз політики й

урядування», ВК 15 «Економічні та політичні аспекти аналізу політики» та ВК 18 «Політичні дебати та лобізм в політичному управлінні») не зазначено визначені ПРН, хоча для інших вибіркового компонентів вони вказані.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає заявленій предметній області не повною мірою, оскільки центральною (базовою) складовою теоретичного змісту предметної області визначено «широкий спектр теорій та концепцій політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, спеціальних політологічних дисциплін», що потребує відповідних освітніх компонентів (на зразок курсу «Політологія: теоретичний та прикладний аспекти», на який передбачено лише 3 кредити ЄКТС), які б розкривали предметну область саме з позицій Спеціальності 052 «Політологія» (особливо з огляду на можливість вступу абітурієнтів з освітнім рівнем бакалавр незалежно від фаху та подальшим присвоєнням в разі успішного виконання вимог ОНП освітньої кваліфікації «Магістр політології»), а не тільки в розрізі антикорупційної діяльності як спеціалізації. Заявлена міждисциплінарність освітньої програми не відповідає вимогам повною мірою, оскільки мала б передбачати поєднання предметних областей кількох спеціальностей, а при зазначенні кваліфікації – вказувати дві і більше спеціальності (п. 3 ст. 7 ЗУ «Про вищу освіту»). Поняття міждисциплінарності застосовується для означення міждисциплінарного підходу до формування ФК та реалізації ПРН ОП/ОНП освітніми компонентами, які належать до різних наук. Водночас економічний блок освітніх компонентів у ОНП 2021 р. представлений лише вибірково дисциплінами (ВК 2.4 Мікроекономіка та макроекономіка, ВК 2.5 Публічні фінанси, ВК 2.13 Економіка розвитку, ВК 2.14 Економічний аналіз політики й урядування, ВК 2.15 Економічні та політичні аспекти аналізу політики), що потенційно може призвести до повної відсутності дисциплін даного напрямку в індивідуальних планах здобувачів освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формально обсяг вибіркового дисциплін відповідає вимогам п. 15 ч. першої ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» і становить понад 25 %: 30,8% (37 ЄКТС) за ОП 2018 р., 31,6% (38 ЄКТС) за ОНП 2021 р., але фактично вибірково дисципліни поділені на 2 групи: «Дисципліни професійної та практичної підготовки» та «Дисципліни вільного вибору студента», об'ємом відповідно 22,5 % (27 ЄКТС) та 8,3 % (10 ЄКТС) за ОП 2018 р. та 23,3 % (28 ЄКТС) та 8,3 % (10 ЄКТС) за ОНП 2021 р. Поділ закріплено «Методичними вимогами до структури та змісту навчальних планів в НАУКМА» (п. 2.1. - «Вибіркові навчальні дисципліни та практика» від 35, а п. 2.4. – дисципліни вільного вибору студента від 10 до 15 кредитів ЄКТС). Окремий запис на вибірково дисципліни професійної та практичної підготовки і на дисципліни вільного вибору (п. 3.2.2.1. «Порядку запису на вибірково навчальні дисципліни через систему автоматизованого запису» (2018)), різні форми контролю (за п. 2.5. «Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів в НАУКМА» дисципліни вибіркової частини повинні мати форму контролю – залік) та різний обсяг (3-4-5 кредитів ЄКТС) дисциплін професійної та практичної підготовки звужує можливості вибору. НП 2021 р. передбачає на першому р.н. лише 57 кредитів ЄКТС (згідно п. 5.3. та п. 3.3. «Положення про організацію освітнього процесу в НАУКМА» (2019) навантаження на н.р. становить 60 кредитів ЄКТС), навіть при безальтернативному виборі всіх трьох вибіркового дисциплін професійної та практичної підготовки. Індивідуальні плани здобувачів освіти Васильченко Є. О., Іванишиної К. І., Новікової Т. О. свідчать про співвідношення 56/64 кредитів ЄКТС, набраних у 2019-2020 н. р. та 2020-2021 н. р., (порушення п. 3.2.5. «Порядку запису на вибірково навчальні дисципліни через систему автоматизованого запису»). Мінімальний обсяг здобувачів освіти магістерського рівня для формування групи на вибірково навчальний курс у 15 осіб (п. 3.2.2. «Порядку запису на вибірково навчальні дисципліни через систему автоматизованого запису») при ліцензійному обсязі у 15 місць створює необхідність для здобувачів вищої освіти даної ОП/ОНП узгоджувати свій вибір з однокурсниками (Зустріч 7 зі здобувачами вищої освіти, День 2 – 24.02.2021 р.), а при наборі здобувачів значно менше ліцензійного обсягу зростає ризик недоформування групи слухачів на специфічні вибірково предмети без залучення здобувачів інших спеціальностей. ОНП 2021 р. передбачено 10 кредитів ЄКТС на дисципліни вільного вибору студента без зазначення семестрів та форм контролю, а у відповідному їй НП 2021 р. зазначено дисципліни вільного вибору студента, семестр проведення та форми контролю, а також передбачено на їх вивчення 14 кредитів ЄКТС (ОНП 2021 р. та НП 2021 р. мають різні об'єми кредитів: відповідно – 62/60 кредитів ЄКТС для нормативних дисциплін, 38/40 кредитів ЄКТС для вибіркового; в свою чергу «Дисципліни професійної та практичної підготовки» – 28/26 кредитів ЄКТС, «Дисципліни вільного вибору студента» – 10/14 кредитів ЄКТС).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП, ОНП та відповідні їм НП передбачають проведення лише навчальної практики, обсяг якої складає 3 кредити ЄКТС (2,5 % від загального обсягу НП/ОНП). Практика проводиться в установах та організаціях, згідно з укладеними Університетом договорами. До практичної підготовки слід також віднести підготовку магістерської роботи, на яку відводиться 20 кредитів ЄКТС (що разом із навчальною практикою становить 19,2 % обсягу ОП/ОНП, - всього 23 кредити ЄКТС). Виходячи зі звіту самооцінювання, значна частина практичної підготовки передбачена

програмами інших освітніх компонентів і здійснюється в процесі викладання навчальних дисциплін (як нормативних: «Підготовка аналітичних документів», «Корупція, державна політика та суспільство», «Свобода інформації та право на доступ до інформації», так і вибіркового: «Розслідування корупційних правопорушень»; також можемо віднести до таких дисциплін, передусім «Пошук інформації у базах даних», «Кваліфікація корупційних правопорушень», «Викриття та попередження корупції під час публічних закупівель», «Основи журналістських розслідувань» та інш.), що частково підтверджується силабусами даних навчальних дисциплін (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/138-2018-06-13-09-07-54/politologiya/278-onp-antycorruption>), а також опитуванням гаранта, викладачів ОП та здобувачів освіти (Зустріч 3 з гарантом ОП/ОНП, Зустріч 4 з академічним персоналом, Зустріч 5 з роботодавцями, Відкрита зустріч – День 1 – 23.02.2021 р.; Зустріч 7 зі здобувачами вищої освіти – День 2 – 24.02.2021 р.), оскільки значна частина занять, визначених навчальним планом як семінарські, згідно з визначенням п. 6.5. «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (2019), фактично проходять у формі практичних занять. Така практична складова потребує свого закріплення у НП та НП/РНП/силабусах відповідних дисциплін у формі передбачення аудиторних годин на практичні заняття (в таблиці освітніх компонентів НП виокремлено графу «Практичні та лабораторні» як різновид аудиторних занять, але в НП 2019, 2020 рр. не передбачено жодної години такого заняття для освітніх компонентів, а у НП 2021 р. – лише для «Фізичного виховання (вдосконалення)», що є дисципліною вільного вибору студента). Значна частина здобувачів освіти за ОП/ОНП упродовж навчання проходять стажування в антикорупційних установах, аналітичних центрах та громадських організаціях. Таке стажування (наприклад, в НАЗК, НАБУ та ін.) потребує формалізації (визнання) шляхом внесення стажування як освітнього компонента в ОНП та у відповідний НП (визначення відповідних ЗК, ФК та ПРН, відведення на стажування певної кількості кредитів ЄКТС, призначення форми контролю), або шляхом встановлення можливості зарахування стажування як проходження практики чи як практичної складової навчальної дисципліни (дисциплін).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Відповідно до положень ОП/ОНП, освітні компоненти передбачають формування у здобувачів вищої освіти цілого ряду соціальних навичок (softskills), таких як: креативність, здатність представити власну інтерпретацію досліджуваних явищ, враховувати специфіку аудиторії у процесі презентацій та комунікації, використовувати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для отримання, обробки та презентації інформації, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань тощо. Формування softskills передбачено як інтегрована складова обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів, перелік соціальних навичок відповідає заявленим цілям та результатам навчання ОП/ОНП.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спеціальності 052 «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (2019) навчальне навантаження усіх видів робіт, зазначених у НП, облікується в кредитах ЄКТС: обсяг одного кредиту становить 30 год навчальних занять і самостійної роботи студента (п. 5.10.); кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС має становити 33% (дана норма, закріплена у п. 3.8. «Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів в НаУКМА» порушена у всіх НП ОП/ОНП Антикорупційні студії, якими передбачено для ОК «Англійська мова» 6 кредитів ЄКТС, 180 год обсягу роботи всього та 56 год аудиторних занять замість 60 год, які й становлять 33%). Внаслідок здійснюваного моніторингу успішності реалізації ОП/ОНП, закладом вищої освіти у 2019-2020 н. р. в НП було внесено зміни кількості кредитів ЄКТС і, відповідно, кількості навчальних годин з дисципліни «Соціальна нерівність та корупція»; у 2020-2021 н. р. зменшено кількість кредитів з дисципліни «Антикорупційні кампанії громадських організацій», запроваджено нову дисципліну «Корупційні ризики у судовій системі України». Відсутній освітній компонент (компоненти) ОП/ОНП, що безпосередньо спрямований (спрямовані) на формування «ФК 12. Здатність професійно викладати міждисциплінарні дисципліни у сфері вивчення (анти)корупції на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації» та досягнення відповідного «ПРН 22. Професійно викладати міждисциплінарні дисципліни у сфері вивчення (анти)корупції на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації». Згідно ОНП, ПРН 22 має забезпечуватись такими нормативними освітніми компонентами як: ОК 1.3, ОК 1.4, ОК 1.5, ОК 1.6, ОК 1.7, ОК 1.8, ОК 1.9, ОК 1.10, ОК 1.11, ОК 1.13, ОК 1.14, ОК 1.15, ОК 1.6, ОК 1.7, а також рядом вибіркового компонентів (ВК 2.1, ВК 2.2, ВК 2.3, ВК 2.4, ВК 2.6, ВК 2.8, ВК 2.9, ВК 2.17) та А 4.1 – магістерською роботою, однак: – відповідно до силабусів переважної більшості вказаних обов'язкових компонентів, теми занять не передбачають розгляд питань «викладання міждисциплінарних дисциплін у сфері вивчення (анти)корупції» (силабус ОК 1.5 не містить в переліку компетентностей ФК 12): окремі наближені теми містять силабуси ОК 1.5 – «Корупція в освіті», ОК 1.13 – «Вирішення етичних дилем з академічної доброчесності в освітньому середовищі» та «Антикорупційна політика у закладах освіти»; – вимоги до написання магістерської роботи не містять вимог розгляду в ній проблем

педагогічного спрямування. Тому, зазначені освітні компоненти спрямовані на здобуття знань і навичок у сфері антикорупційних студій, а не здійснення викладацької діяльності, підготовка до якої має передбачати засвоєння відповідних методологій, методів і методик та формування практичних навичок (що, своєю чергою, потребує передбачення в ОНП також і педагогічної/асистентської практики). Один із ключових освітніх компонентів формування ФК 11 «Спроможність професійно проводити журналістські розслідування», а саме – навчальна дисципліна «Основи журналістських розслідувань» віднесено до вибіркових.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою ОНП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони. Дотримання вимог до загального обсягу ОП/ОНП, забезпечення формування soft skills, міждисциплінарний підхід до формування ФК та реалізації ПРН. Позитивні практики. Застосування системи автоматизованого запису на вибіркові дисципліни, акцент на практичну складову в процесі викладання професійно орієнтованих дисциплін, здійснення моніторингу успішності реалізації ОП/ОНП та внесення відповідних змін за його результатами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони. Відсутність окремих структурних елементів ОНП, не відображення у структурно-логічній схемі логічної послідовності та взаємозв'язку освітніх компонентів, відсутність визначених ПРН для окремих освітніх компонентів. Відсутність дисциплін економічного напрямку в блоці Обов'язкових компонентів ОНП. Фактичне звуження можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Відсутність в НП в структурі навчального навантаження освітніх компонентів практичних занять. Відсутність виробничої практики. Відсутність освітніх компонентів, що безпосередньо спрямовані на формування «ПРН 22. Професійно викладати міждисциплінарні дисципліни у сфері вивчення (анти)корупції на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації» (наявні забезпечують лише дотично і не повною мірою).. Рекомендації. Привести структуру та структурні компоненти ОНП у відповідність до вимог нормативних актів. Передбачити навчальні дисципліни економічного напрямку в переліку обов'язкових компонентів ОНП. Об'єднати вибіркові компоненти ОНП в одну групу, надавши можливість здобувачам освіти альтернативного вибору дисциплін професійної підготовки та дисциплін з навчальних планів інших спеціальностей; уніфікувати дисципліни вільного вибору у кредитах ЄКТС та формах контролю. Знизити мінімальну кількість осіб для формування групи з вибіркової дисципліни для здобувачів магістерського рівня освіти за умови збігу існуючого мінімуму із кількістю ліцензійних місць – до 10 осіб за умови вибору професійно орієнтованих дисциплін з вільного вибору. Виокремити в структурі навчального навантаження освітніх компонентів практичні заняття; передбачити поряд із навчальною практикою виробничу та асистентську (педагогічну) практики; формалізувати стажування здобувачів освіти як частину ОНП. Включити до нормативної частини освітніх компонентів ОНП навчальну дисципліну (дисципліни) педагогічного спрямування як нормативний курс, передбачити проведення педагогічної (асистентської) практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони ОНП, позитивні практики в її реалізації та їх загальне співвідношення із виявленими недоліками, які не мають критичного значення у контексті критерію 2 та можуть бути оперативно виправлені, експертна група дійшла висновку, що ОНП “Антикорупційні студії” спеціальності 052 “Політологія” відповідає рівню B за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП регламентуються «Правилами прийому на навчання до НаУКМА у 2021 році» (введено в дію наказом № 516 від 28.12.2020 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1948-pravyla-priyomu-na-navchannia-do-naukma-u-2021-rotsi) та Додатками до Правил прийому до НаУКМА (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/25-pravyla-priyomu-do-naukma/33-dodatky-do-pravyly-priyomu-do-naukma), які оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти. Правила прийому на навчання за ОНП не містять дискримінаційних положень, обмежень або привілеїв, є чіткими та зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості освітньої програми не повною мірою. Ваговий коефіцієнт для єдиного вступного іспиту або вступного випробування з іноземної мови становить лише 0,3 (для фахового іспиту – 0,7) (Додатки до Правил прийому до НаУКМА у 2021 році: Додаток 4. Перелік конкурсних предметів (вступних екзаменів) та вагових коефіцієнтів до складових конкурсного балу для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра (http://vstup.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Dodatok_4_Konkursni_predmety_2021-magisterka.pdf)), що не враховує специфіку ОНП з двомовним викладанням (українською та англійською мовами), яка передбачає необхідність для виконання індивідуального навчального плану відвідування гостьових лекцій закордонних дослідників та опанування іноземної літератури, що своєю чергою потребує достатнього рівня володіння іноземною мовою при вступі на ОНП (Розділ 3 Відомостей про самооцінювання освітньої програми), оскільки, як показала практика реалізації ОНП, попри запровадження як обов'язкового компонента ОП/ОНП на першому році навчання навчальної дисципліни «Англійська мова» (6 кредитів ЄКТС), «обсяг відповідної літератури та складність її опрацювання спонукали викладачів ОНП переказати основні статті щодо теорій вивчення (анти)корупції та видати антологію» (Розділ 8 Відомостей про самооцінювання освітньої програми).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, закріплені на загально університетському рівні «Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти» (наказ №289 від 10.09.2020 р.), є загальнодоступними для учасників освітнього процесу – розміщені на вебсайті університету (https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1450-polozhennia-pro-poriadok-uchasti-u-prohramakhmizhnarodnoi-akademichnoi-mobilnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity). Основним критерієм визнання РН, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є їх відповідність вимогам ОП/ОНП. Гарантії надійності визнання РН забезпечуються: - здійсненням академічної мобільності здобувачів вищої освіти у ЗВО - партнерах НаУКМА на основі відповідних договорів; - укладанням здобувачами вищої освіти Договору про навчання за програмою академічної мобільності; - погодженням переліку навчальних дисциплін для вивчення у ЗВО-партнера до початку участі у програмі академічної мобільності; - вимогою, згідно з якою не менше ніж половину дисциплін, які опановуються в межах академічної мобільності, мають становити дисципліни, які будуть перезараховані у НаУКМА як обов'язкові чи професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни; - вимогою представлення здобувачем вищої освіти відповідної академічної довідки після завершення навчання за програмою академічної мобільності; - визнанням без додаткової атестації позитивних кредитів і оцінок, отриманих під час участі у програмі академічної мобільності з навчальних дисциплін, що внесені до Договору про академічну мобільність; - перенарахуванням обов'язкових чи вибіркових професійно-орієнтованих дисциплін, якщо вони внесені до Договору про академічну мобільність, укладеного між НаУКМА та учасником програми академічної мобільності до початку програми, і якщо їхній зміст та/або результати навчання, обсяг співпадають з навчальною дисципліною НаУКМА не менш ніж на 60%. Інформація щодо можливостей академічної мобільності надається здобувачам освіти гарантом ОП/ОНП та відділом міжнародного співробітництва. Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти здобувачами вищої освіти ОНП «Антикорупційні студії» не здійснювалось з огляду на відсутність фактів навчання даних здобувачів в інших закладах освіти.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, закріплені на загальноуніверситетському рівні «Положенням про порядок та процедуру визнання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту» (введеним в дію наказом № 530 від 30.12.2020 р.), є загальнодоступними для учасників освітнього процесу – розміщені на сайті університету (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1863-polozhennia-prororiadok-protseduru-vyznannia-rezultativ-cherez-neformalnu-osvitu). Основним критерієм визнання РН є їх співвідношення/відповідність переліку загальних або професійних компетентностей відповідної ОП/ОНП НаУКМА. Процедура визнання ініціюється поданням здобувачем вищої освіти відповідної заяви (із доданими документами, які підтверджують здобуті результати навчання, навички та вміння згідно з відповідними компетентностями освітньої програми, а також оцінювання результатів навчання) на ім'я декана відповідного факультету (не менш ніж за 30 календарних днів до початку семестру). Гарантії надійності визнання РН забезпечуються: - вимогою обов'язкового подання здобувачем документів, які підтверджують здобуті РН, навички та вміння згідно з відповідними компетентностями; - прийняттям рішення про визнання РН колегіальним органом – створеною деканом відповідного факультету комісією (не менше 3-х осіб: декан факультету, завідувач випускової кафедри або гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач, науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що пропонуються до визнання); - можливістю Perezарухування РН в повному обсязі або шляхом атестації (згідно з рішенням комісії); - можливістю створення картки відповідної дисципліни в АСУ НП «Оптіма» (у разі відсутності відповідної дисципліни у НП); - можливістю оскарження здобувачем освіти негативного висновку комісії щодо визнання РН до створюваної за його заявою апеляційної комісії, що зобов'язана розглянути апеляційну скаргу протягом 5 робочих днів та ухвалити обґрунтоване та остаточне рішення (шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів) про повне або часткове задоволення скарги чи залишення поданої скарги без задоволення. Обсяг визнаних РН не може перевищувати 6 кредитів ЄКТС для ОНП ОКР «магістр». Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами ОНП «Антикорупційні студії» не здійснювалось з огляду на відсутність самих фактів навчання даних здобувачів у неформальній освіті. Певний вплив на відсутність такої практики могло справити порівняно недавнє нормативне закріплення правил визнання РН, отриманих у неформальній освіті: відповідне «Положення» введене в дію 30.12.2020 р. (наказ № 530).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони. Наявність чітких і зрозумілих правил вступу на навчання, правил визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти та правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, їх доступність для абітурієнтів та здобувачів вищої освіти відповідно. Можливість реалізації академічної мобільності у формі кредитної мобільності з віртуальною формою навчання (мобільність із застосуванням технологій дистанційного навчання) паралельно з продовженням основного навчання у НаУКМА. Можливість визнання результатів навчання, здобутих в інформальній освіті (самоосвіті). Позитивні практики. Відсутність у правилах прийому на навчання за ОНП дискримінаційних положень, обмежень або привілеїв.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони. Не врахування особливостей ОНП у Правила прийому на навчання. Відсутність практики визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ОНП. Допуск до участі у програмах академічної мобільності лише здобувачів вищої освіти, які успішно навчаються: під успішним навчанням мається на увазі висока академічна успішність з середнім балом не нижче 80,00 (п. 2.2. «Положення про порядок участі у програмах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти НаУКМА»). Рекомендації. Вирівняти вагові коефіцієнти вступних іспитів порівну (0,5 для іспиту з іноземної мови та 0,5 для фахового іспиту), оскільки, з однієї сторони – ОНП є програмою з двома мовами викладання (українською та англійською), а з іншої, відповідаючи спеціальності 052 «Політологія», – одночасно передбачає можливість вступу абітурієнтів з освітою не нижче бакалаврського рівня незалежно від фаху. Поширена практика стажування здобувачів упродовж навчання у профільних установах та організаціях антикорупційного спрямування потребує закріплення можливості зарахування такого стажування (за умови надання оформлених належним чином підтверджуючих документів) – хоча б як проходження практики, особливо в тих випадках, коли тривалість і обсяг стажування в разі перевищує тривалість і обсяг практики як обов'язкового освітнього компонента ОНП. Передбачити допуск до участі у програмах академічної мобільності, зокрема, надання можливості подання заявки на конкурс для участі у програмі академічної мобільності, всіх здобувачів вищої освіти, незалежно від їх середнього балу успішності. Існуюча вимога з однієї сторони, є доволі суперечливою в контексті рівного доступу до реалізації здобувачами освіти своїх прав на академічну мобільність, а з іншої – академічна успішність може і повинна бути одним із критеріїв оцінки претендентів, але лише в умовах конкурентного конкурсного відбору та із врахуванням інших критеріїв в комплексі.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони ОНП, позитивні практики в її реалізації та їх загальне співвідношення із виявленими недоліками, які не мають критичного значення у контексті критерію 3 та можуть бути оперативно виправлені, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основними формами навчання та викладання є лекційні та семінарські аудиторні заняття та самостійна робота здобувачів освіти (у співвідношенні 1/2). Значна увага при викладанні навчальних дисциплін надається методам навчання, які спрямовані на формування практичних навичок. Викладачі ОП/ОНП є вільними у визначенні змісту навчальних дисциплін, обранні форм та методів навчання і викладання в межах обов'язкового дотримання вимог ОП/ОНП щодо обсягу (кредити ЄКТС) освітніх компонентів та формування визначених ОП/ОНП компетентностей і програмних результатів навчання, що є одним із виявів практичної реалізації принципу академічної свободи. Повага до академічних свобод задекларована у «Стратегії розвитку Національного університету «Києво-Могилянська академія на 2015–2025», закріплена у «Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachivosvity-u-naukma). Студентоцентрований підхід запроваджений згідно зі Статутом НаУКМА (https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumentynaukma/doc_download/1-statut-naukma) та відображений у цілому ряді нормативних документів ЗВО. Складовою як студентоцентрованого підходу, так і академічної свободи, є забезпечення можливості вільного вибору здобувачами освіти тем кваліфікаційних робіт відповідно до власних наукових зацікавлень, самостійного визначення методології досліджень, а також врахування викладачами тематики магістерських робіт в процесі викладання навчальних дисциплін. Також, виходячи з інтересів здобувачів освіти, значна увага при викладанні навчальних дисциплін приділяється методам навчання, які спрямовані на формування практичних навичок. Здобувачі вищої освіти регулярно (щосеместрово) залучаються до анонімних опитувань щодо якості викладання навчальних дисциплін та рівня задоволеності навчанням на ОП/ОНП загалом. Їхній вплив на освітній процес, зокрема, реально проявився у зміні періоду викладання дисциплін «Макро- і мікроекономіка», «Свобода інформації та доступ до публічної інформації», «Кращі практики подолання корупції: досвід інших країн», «Основи мережевого аналізу», «Антикорупційні кампанії громадських організацій», «Методологія дослідження корупції» та зміни кількості кредитів ЄКТС, відведених на вивчення дисциплін «Соціальна нерівність та корупція», «Антикорупційні кампанії громадських організацій», запровадженні нового курсу «Корупційні ризики у судовій системі України».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Організація навчального процесу на ОП/ОНП «Антикорупційні студії» передбачає систему заходів щодо інформування учасників освітнього процесу. Вона включає: загальну вступну зустріч перед початком реалізації програми (інформування щодо: процедур, стандартів, вимог і можливостей ОП/ОНП; можливостей та порядку використання ресурсів наукової бібліотеки; процедур взаємодії з гарантом ОП/ОНП та викладачами; тощо); інформування щодо використання системи автоматизованого запису на вибіркові дисципліни; семестрові інформаційні сесії (інформування про особливості реалізації ОП/ОНП в кожному семестрі); інформування щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання окремих освітніх компонентів (включає: розсилку на електронні поштові адреси здобувачів освіти силабусів дисциплін із відповідною інформацією; інформування викладачем під час вступних занять з кожної дисципліни). Крім цього, силабуси освітніх компонентів (як нормативних, так і вибіркового) доступні на вебсторінці ОНП «Антикорупційні студії» сайту НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/138-2018-06-13-09-07-54/politologiya/278-onp-antycorruption>; вибіркові компоненти також доступні на вебсторінках інших ОП/ОНП), а також на вебсторінці «Навчальні курси Магістерської програми «Антикорупційні студії» вебсайту АСРЕС, як співзасновника/партнера кафедри політології НаУКМА у створенні та реалізації ОП/ОНП (<https://acres.org.ua/library/?materials-type=materialy-navchal-nykh-kursiv-mahisters-ka-prohrama-antycoruptsiyni-studii>), та містять інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Способи надання інформації про освітні компоненти та її зміст в комплексі відповідають критеріям доступності і зрозумілості для учасників освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП/ОНП відбувається шляхом: - здійснення науково-дослідної діяльності науково-педагогічними працівниками та використання її результатів в освітньому процесі; - формування навичок науково-дослідної роботи освітніми компонентами ОП/ОНП (наприклад, у рамках викладання таких нормативних навчальних дисциплін як: «Кількісні та якісні методи у дослідженні корупції» (написання аналітичного звіту з використанням кількісних даних, підготовка програми дослідження зі збору кількісних та якісних даних), «Антикорупційна експертиза» (підготовка письмового висновку антикорупційної експертизи НАЗК за методологією НАЗК, підготовка висновку громадської антикорупційної експертизи за методологією ЦППР, написання письмової роботи з метою порівняльно-правового аналізу щодо проведення антикорупційної експертизи), «Методологія дослідження корупції» (підготовка дизайну власного дослідження), «Підготовка аналітичних документів» (написання короткої аналітичної записки (полісїбрїф) із рекомендаціями для стейкхолдерів), «Соціальна нерівність і корупція» (підготовка індивідуальної дослідницької роботи/проєкту) та ряду інших; - здійснення здобувачами вищої освіти наукових досліджень в рамках підготовки кваліфікаційної роботи (всі здобувачі); - залученням здобувачів вищої освіти до участі у дослідницьких проєктах, семінарах, конференціях (наприклад: дослідницький проєкт «Opening the black box of political will: Local public authorities and anti-corruption efforts in Ukraine» за підтримки Swedish International Centre for Local Democracy (Королівство Швеція) (1 здобувач); програма «Ініціатива з розвитку аналітичних центрів в Україні» Міжнародного фонду «Відродження» у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи (OSIFE) за фінансової підтримки посольства Швеції в Україні (1 здобувач); Регіональна конференція: «Розвиток антикорупційного навчання: модель для регіону» (23-24.01.2020 р.) (1 здобувач), результати та матеріали яких використовуються у навчальному процесі.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ОП/ОНП як переліком освітніх компонентів, так і змістовним наповненням відповідають сучасному рівню наукових досягнень і сучасним практикам в галузі антикорупційних студій. З метою періодичного (щорічного) перегляду окремих освітніх компонентів (дисциплін) у рамках ОНП, створено робочу групу, до складу якої входить завідувач кафедри та викладачі дисциплін ОНП (згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (затверджене наказом № 216 від 13.05.2019 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/825-polozhennia-proorhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-naukma). Залучаються також здобувачі вищої освіти та стейкхолдери. Значна частина освітніх компонентів ОП/ОНП (змістове наповнення, форми і методи навчання та викладання) пройшла апробацію як навчальні курси Сертифікатної програми «Антикорупційні студії», реалізовуваної кафедрою політології спільно з ACREC. Змістова частина навчальних курсів відображає сучасні наукові досягнення та передбачає безпосереднє ознайомлення з ними здобувачів освіти через опрацювання публікацій провідних закордонних дослідників зі списку рекомендованої літератури, що постійно оновлюється. Оновлення змістової частини освітніх компонентів також відображає зміни національного, зарубіжного та міжнародного нормативно-правового регулювання антикорупційної діяльності. Належний рівень змісту освіти забезпечується: практичним досвідом діяльності викладачів (співробітників НаУКМА, запрошених учасників освітнього процесу) в антикорупційній сфері; провадженням наукових досліджень відповідної тематики; участю у наукових заходах; стажуванням. З метою постійного забезпечення сучасного рівня змісту освіти, ОНП була приєднана до міжнародної академічної освітньої мережі «Eurasian Academic Anti-corruption Network», метою якої є обмін та вдосконалення академічних програм у сфері вивчення корупції в регіоні.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності НаУКМА інституціоналізована «Стратегією розвитку НаУКМА на 2015-2025 рр.» та створенням Комітету Вченої ради НаУКМА з інтернаціоналізації (2018 р.). Її реалізація пов'язується із передбаченням можливості участі здобувачів освіти у програмах міжнародної академічної мобільності; впровадження англomовного викладання окремих дисциплін; залучення до реалізації ОП/ОНП зарубіжних фахівців з антикорупційних студій як гостей лекторів та викладачів (О. Гус, М. Бадера, Р. Шеремета); участю викладачів, здобувачів освіти у міжнародних наукових заходах, в тому числі – організованих НаУКМА (напр. – Регіональна конференція: «Розвиток антикорупційного навчання: модель для регіону» (23-24.01.2020 р.); участю учасників освітнього процесу у науково-дослідницьких проєктах із залученням зарубіжних інституцій; забезпеченням Науковою бібліотекою НаУКМА учасників освітнього процесу доступом до різноманітних наукових міжнародних баз даних (EBSCO Communication Source, ScienceDirect, Scopus, JSTOR та цілого ряду інших (<https://library.ukma.edu.ua/resursy/bazy-danykh>)); приєднанням ОНП до міжнародної академічної освітньої мережі «Eurasian Academic Anti-corruption Network»; встановленні зв'язків із закордонними науковими, дослідницькими, освітніми установами, орієнтованими на вивчення (анти)корупції або здійснення антикорупційної діяльності (Лейденський університет, Інститут розвитку свободи інформації (Грузія), Transparency International Вірменія, Академію публічного адміністрування Республіки Вірменія, Академію публічного адміністрування при президентові Киргизької республіки). ОП/ОНП була створена з урахуванням кращих міжнародних освітніх стандартів та досвіду магістерських програм країн ЄС та США, зокрема рекомендацій проєкту «Освіта заради правосуддя» ООН, Магістерської програми з антикорупційних студій Міжнародної антикорупційної академії у Відні (Республіка Австрія), Магістерської програми з вивчення корупції та урядування Університету Сассексу (Велика Британія).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони. Відповідність ОНП сучасному рівню наукових досягнень і сучасних практик в галузі антикорупційних студій. Реалізація ОНП в системі загальних принципів інтернаціоналізації діяльності НаУКМА. Позитивні практики. Системність заходів щодо інформування учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони. Недостатній рівень практичної участі здобувачів освіти у дослідницькій складовій процесу здобуття вищої освіти. Рекомендації. Передбачити, як обов'язкову вимогу допуску кваліфікаційної роботи до захисту, апробацію результатів дослідження, виконаного в рамках підготовки магістерської роботи (публікація у наукових виданнях, участь у наукових конференціях, форумах, круглих столах, тощо).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОНП у контексті критерію 4 експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою із недоліками, що не є суттєвими, загалом відповідають рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Документи, які визначають форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів НаУКМА розміщені на вебсайті ЗВО у вкладці «Нормативні документи НаУКМА та доступ до публічної інформації. VI. Документи з організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/HlCVkH6>). У «Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (<https://cutt.ly/C1CB9bW>) від 13.05.2019 року визначено основні контрольні заходи, систему оцінювання, процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни або обрання іншої вибіркової дисципліни, з якої студент отримав незадовільну оцінку, процедуру перезарахування навчальних дисциплін. Крім цього у ЗВО існують інші нормативні документи, які регулюють питання критеріїв оцінювання здобувачів: «Положення про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА» (<https://cutt.ly/zlC1Ux3>) від 13.06.2017 року та Положенні «Критерії оцінювання знань студентів» (<https://cutt.ly/C1CoeO6>) від 04.06.2014 року. Аналіз нормативної бази ЗВО та матеріалів, розміщених публічно, а також робота ЕГ з Гарантом ОНП та НПП засвідчили, що контрольні заходи у межах навчальних дисциплін повною мірою дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання здобувачів та вдало поєднують навчання з практикою. Наприклад, навчальні дисципліни «Корупція, державна політика та суспільство», «Кількісні та якісні методи у дослідженні корупції» передбачають підготовку здобувачами ОНП аналітичних продуктів та їх презентацію з метою розкриття індивідуальних професійних інтересів кожного здобувача та повного оволодіння всіма необхідними програмними результатами навчання. Під час проведення фокус-груп зі здобувачами та представниками студентських організацій було виявлено, що вони ознайомлені з очікуваними результатами навчання та критеріями оцінювання за кожним видом діяльності до початку вивчення освітнього компонента. ЕГ стверджує, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів за ОНП є повною, чіткою і публічною для будь-якого здобувача ОНП «Антикорупційні студії», а самі контрольні заходи чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити результати навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» за другим рівнем вищої освіти відсутній. У процесі аналізу нормативної бази НаУКМА експертна група виявила вичерпний перелік документів, які регулюють форми атестації здобувачів ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти, а саме: «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (<https://cutt.ly/ClCB9bW>) від 13.05.2019 р., «Положення про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА» (<https://cutt.ly/zlC1Ux3>) від 13.06.2017 р., Положення «Критерії оцінювання знань студентів» (<https://cutt.ly/ClCoeO6>) від 04.06.2014 р., «Положення про ректорські контрольні роботи НаУКМА» (<https://cutt.ly/7lC77gD>) від 22.10.2012 року, «Положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента НаУКМА» (<https://cutt.ly/1lC5xtJ>) від 02.03.2020 року, «Положення про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії в НаУКМА» (<https://cutt.ly/nlC5BG1>) від 25.05.2018 р. Формою атестації магістрів ОНП «Антикорупційні студії» є захист кваліфікаційних робіт, що є загальноприйнятою практикою для цього рівня вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Уся необхідна інформація про контрольні заходи та форми атестації НаУКМА узагальнена у «Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (<https://cutt.ly/ClCB9bW>) від 13.05.2019 року, аналіз якого підтвердив чіткість формулювань, а зустрічі з НПП, представниками студентських організацій та здобувачами ОНП «Антикорупційні студії» другого рівня вищої освіти засвідчили їх розуміння учасниками освітнього процесу. Також у ЗВО створено комітет з етики, існує Кодекс етики НаУКМА від 06.07.2020 року (<https://cutt.ly/elNeNnu>), яким визначено загальні принципи та правила етичної поведінки НПП, співробітників та осіб, що навчаються в НаУКМА (студенти бакалаврських та магістерських програм, здобувачі PhD ступеню, слухачі сертифікатних програм, підготовчих курсів, та ін.). Експертна група ознайомила з різними практиками ЗВО щодо врегулювання конфліктних ситуацій, а саме досвід та запровадження у ЗВО правил та процедур академічної доброчесності (запроваджено в НаУКМА з 2009 року), запобігання сексуальним домаганням (запроваджено з 2017 року), роботи Комісії з конфлікту (діє з 2004 року), Комітету Вченої ради з етики наукових досліджень (діє з 2016 року). Процедура апеляції визначена у «Положенні про апеляційну комісію НаУКМА» (<https://cutt.ly/dlNylCg>) від 08.07.2016 року та у «Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (<https://cutt.ly/vlNuuAW>) від 07.03.2018 року, проте недеталізована процедура оскарження поточної оцінки. Під час проведення фокус-групи зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що випадків оскарження оцінок або результатів контрольних заходів на ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Основним нормативним документом ЗВО за допомогою якого формується культура академічної доброчесності, забезпечується практика виявлення та запобігання академічного плагіату є «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (<https://cutt.ly/llNjs2w>) від 7.03.2018 року. У документі є опис того, що таке академічна доброчесність, інформація про систему забезпечення академічної доброчесності НаУКМА, визначення, що являється академічним плагіатом та відповідальність за порушення академічної доброчесності, а також детально розписана процедура оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти. Забезпечення академічної доброчесності на ОНП здійснюється шляхом реалізації таких заходів: ознайомлення магістрантів з вимогами Закону України «Про вищу освіту», «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (<https://cutt.ly/llNjs2w>) від 7.03.2018 року, Кодексом етики НаУКМА (<https://cutt.ly/elNeNnu>) від 06.07.2020 року; проведення лекцій, семінарів, тренінгів на тему дотримання академічної доброчесності (наприклад, відкрита дискусія «Академічна доброчесність і плагіат: cui prodest?» — <https://cutt.ly/llNWyz>); регулярні зустрічі з НПП та гарантом ОНП щодо неприпустимості порушення норм академічної доброчесності та наслідків такого порушення; наявність нормативної навчальної дисципліни «Академічна доброчесність»; перевірка всіх магістерських робіт програмою UNICHECK (<https://cutt.ly/dlNTcqz>); для усіх здобувачів на початку навчання обов'язковою нормою є складання присяги щодо не порушення академічної доброчесності, яка засвідчується підписом здобувача і зберігається в особовій справі кожного студента. У НаУКМА функціонує Центр забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/qlNYQZH>), який забезпечує внутрішній контроль якості в університеті, його діяльність пов'язана із забезпеченням принципів академічної доброчесності у ЗВО. Під час проведення фокус-груп було виявлено, що здобувачі, представники студентських організацій та НПП мають високий рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності та наслідків у випадку її порушення.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони. Впродовж багатьох років НаУКМА здійснює масштабну системну роботу щодо розбудови освітнього середовища, яке базується на принципах академічної доброчесності та нетерпимості до її порушень. У ЗВО діють реальні механізми виявлення порушників академічної доброчесності, процедури відповідальності щодо осіб, які порушили норми академічної доброчесності, значна кількість заходів інформаційно-просвітницького характеру на тему академічної доброчесності, а також дієвий інструмент апеляції про який детально розповіла голова студентської колегії НаУКМА під час спілкування у фокус групі зі представниками студентських організацій. Контрольні заходи, критерії оцінювання, форми атестації, процедура апеляції є чіткими, зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. Спостерігається високий рівень обізнаності учасників освітнього процесу у процедурах, які регулюють контрольні заходи, оцінювання та академічну доброчесність. Позитивні практики. У НаУКМА наявна єдина програма перевірки кваліфікаційних робіт магістрів на плагіат, функціонує Центр забезпечення якості освіти НаУКМА, який є окремим структурним підрозділом, що займається менеджментом освітнього процесу у ЗВО, обов'язковість складання присяги перед початком навчального процесу з метою не порушувати академічну доброчесність. Для здобувачів ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти є нормативною навчальна дисципліна «Академічна доброчесність», яка спрямована на вироблення навичок для уникнення плагіату у завданнях з навчальних дисциплін та магістерських роботах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони. Інформація про академічну доброчесність розміщена на багатьох вкладках НаУКМА, що створює додаткові незручності для здобувача у процесі її пошуку для ознайомлення. Недеталізована процедура оскарження поточної оцінки. Рекомендації. За можливості уніфікувати та систематизувати всю інформацію про академічну доброчесність у НаУКМА на єдиній вкладці вебсайту ЗВО. Розглянути можливість деталізації процедури оскарження поточних оцінок здобувачами вищої освіти у нормативних документах ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОНП у контексті критерію 5 (системна робота щодо розбудови освітнього середовища на принципах академічної доброчесності, запровадження для здобувачів ОНП нормативної дисципліни "Академічна доброчесність") та враховуючи виявлені слабкі сторони, які мають організаційно-технічний характер й істотно не впливають на впровадження ОНП, експертна група дійшла висновку, що ОНП "Антикорупційні студії" спеціальності 052 "Політологія" відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У НаУКМА запроваджені чіткі вимоги до академічної або/чи професійної кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОНП. Штатні НПП приймаються на роботу відповідно до «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА». Обов'язковою складовою професійно-кваліфікаційних вимог до претендентів є їх відповідність критеріям, визначеним ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Серед критеріїв в умовах конкурсу, зокрема, є норма про наявність наукових ступенів та вчених звань, у тому числі й здобутих у закордонних ЗВО. Викладачі-сумісники залучаються поза конкурсом, відповідно до оцінки їхнього наукового доробку та професійної кваліфікації гарантом програми. Запрошення лекторів – провідних українських та міжнародних науковців й експертів з відповідним практичним досвідом, серед яких є викладачі університетів США та Європи, здійснюється за рекомендацією АСРЕС. Крім того, до викладання залучаються безпосередньо практичні працівники, зокрема, аналітики та детективи НАБУ, суддя Вищого антикорупційного Суду, співробітники Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та ін. Ключові показники ефективності НПП передбачені системою рейтингування діяльності викладачів, кафедр, факультетів. аналізом виконання графіка підвищення кваліфікацій й індивідуальних планів НПП (щорічно). Освітній процес на ОНП «Антикорупційні студії» забезпечують

висококваліфіковані НПП, які демонструють також високу наукову активність. Однак, вимагає оновлення на сайті кафедри інформація про наукові здобутки НПП, яка актуалізована станом на 2018 рік. Кафедра здійснює випуск фахових видань «Наукові записки НаУКМА. Серія «Політологія» (щорічник) та «Магістеріум. Політичні студії».. Електронні версії видань є у вільному доступі на сайті НаУКМА та «Порталі наукової періодики» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. При кафедрі діють три наукові центри: Інститут громадянської освіти, Школа політичної аналітики та Центр міждисциплінарних досліджень світової політики. Магістранти можуть бути залучені до виконання двох проєктів АСРЕС «Антикорупційні дослідження та дебати для сталості антикорупційних реформ» і «Зміцнення організаційного потенціалу та аналітичних спроможностей Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні НаУКМА». Обсяг навчального навантаження викладача диференціюється відповідно до науково-педагогічної кваліфікації та посади НПП у межах його робочого часу. Максимальне не може перевищувати 600 год на навчальний рік. Таке обмеження зафіксоване у «Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Киево-Могилянська академія», затвердженому наказом № 216 від 13.05.2019 р. Якість викладання підтверджується результатами опитування студентів, оцінювання ними навчальних дисциплін та методів викладання (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/search_result).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури добору НПП – викладачів, запрошених (гостьових) лекторів та експертів – є прозорими та дають можливість забезпечити належний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП. Усі викладачі, залучені до ОНП, є відомими фахівцями у своїй галузі. Важливою складовою формування якісного складу НПП є обрання за конкурсом на відповідні посади. Заміщення усіх посад НПП в НаУКМА відбувається відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, та «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА». Публічність процедури забезпечується широким складом конкурсної комісії. Процедура конкурсу складається із таких етапів: публікація оголошення НаУКМА про проведення конкурсу у засобах масової інформації; прийом документів від осіб, які бажають взяти участь у конкурсі, та їх попередній розгляд на відповідність встановленим професійно-кваліфікаційним вимогам до відповідної посади; проведення оцінки професійного рівня та відбір кандидатів; укладення контракту; призначення на посаду. Докладний опис професійно-кваліфікаційних вимог до претендентів визначається деканом факультету з урахуванням пропозицій завідувача відповідної кафедри. Заміщення усіх посад («завідувач кафедри», «професор», «доцент», «старший викладач», «асистент») відбувається відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Голосування з кадрових конкурсних питань на всіх рівнях (кафедра, вчені ради) при обранні або висловленні думки (у випадках конкурсу на посади завідувача кафедри) проводяться шляхом таємного голосування. У присутності кандидата проводяться його представлення, запитання до нього, обговорення, у відсутність кандидата – обмін пропозиціями щодо оцінки професійного рівня претендента. Завідувач кафедри обирається з урахуванням пропозицій трудового колективу відповідних факультету та кафедри. Професор, доцент, старший викладач, асистент обираються з урахуванням пропозицій відповідної кафедри. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду завідувача кафедри, професора, доцента, старшого викладача, асистента кафедра може запропонувати йому у відкритому режимі за участі НПП кафедри провести пробні заняття: прочитати пробні лекції, провести практичні заняття, семінари тощо. Кандидатури НПП розглядають на засіданнях Вченої ради університету та вчених радах факультетів. Обрання НПП Вченою радою університету (факультету) проводиться таємним голосуванням. Перед голосуванням щодо кожної кандидатури претендентів на відповідну посаду оголошують висновок кафедри та проводять обговорення в їх присутності. Рішення Вченої ради НаУКМА (факультету) вводяться в дію наказом президента НаУКМА про прийняття на роботу, у тому числі з укладенням контракту з обраною особою. Університетською практикою є підписання контрактів із НПП на 5 років. М. В. Чабанна – завідувач кафедри політології, гарант ОНП – обрана за конкурсом у вересні 2020 року.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Створення ОНП “Антикорупційні студії” було обумовлено запитом роботодавців. Передовсім, це Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), яке безпосередньо зацікавлене у випускниках освітньої програми (підтвердженням цього є підписаний меморандум про співпрацю НАЗК з НаУКМА та громадською організацією АСРЕС (<https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-rozpochunaye-spiivratsyu-z-kuuevo-mogylyanskoyu-akademiyeu-taasrec/>), комітети та апарат Верховної Ради України, центральні органи виконавчої влади, громадські організації такі, як Transparency International Україна, Центр протидії корупції, Інститут законодавчих ідей, Антикорупційний штаб; серед міжнародних програм та фондів варто назвати “Міжнародний Фонд Відродження”, Програму USAID. У випускниках ОНП безпосередньо зацікавлений також АСРЕС.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Враховуючи практичну орієнтованість та спрямування ОНП “Антикорупційні студії”, до проведення аудиторних занять залучаються професіонали-практики або експерти галузі. Так, нормативна дисципліна “Розслідування

корупційних правопорушень» є унікальним курсом, практична частина якого відбувається у вигляді розслідування, тобто моделювання послідовних слідчих/розшукових дій у межах навчального кейса (розробленого командою детективів НАБУ на основі реальних справ) із залученням як консультантів детективів НАБУ, антикорупційного прокурора, адвоката, судді Вищого антикорупційного суду. Цей курс є унікальним в Україні, побудований за моделлю навчання детективів НАБУ та не має аналогів в інших ЗВО. На аудиторні заняття з курсу «Повернення активів, одержаних внаслідок корупційних правопорушень» запрошено В. Каська – експерт-консультанта Генерального Прокурора України, експерта з правових питань Ради Європи, ЄС, УНЗ ООН, Посольства США в Україні, МОМ, ОЕСР, ОБСЄ. Вибіркову дисципліну «Журналістські розслідування» викладає журналістка-розслідувачка Н. Седлецька. Для проведення занять з курсу «Пошук інформації в базах даних» запрошено начальника відділу детективів Управління аналітики та обробки інформації НАБУ, державного експерта з оцінки відповідності Конвенції ООН проти корупції. До навчального процесу залучаються й відомі закордонні науковці й експерти з відповідним практичним досвідом. Зокрема, курс «Антикорупційний комплаєнс» викладає Аріо Дехгані, радник та керівник Redcliffe Partners.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У НаУКМА прийняті та реалізуються низка програм, спрямованих на професійний розвиток викладачів. Це, зокрема, «Концепція професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА» «Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання» та ін. Для НПП створено можливості регулярно проходити підвищення кваліфікації, видавати підручники та посібники, писати дисертації. За трьома рівнями (настановчий, базовий, інноваційний) викладачі університету мають можливість підвищити кваліфікацію з метою освоєння нових підходів до навчання, модернізації власних курсів, удосконалення методики розвитку soft skills: вміння презентувати ідеї, управляти проектами, працювати в команді тощо. Запроваджена власна система підвищення кваліфікації НПП під назвою «Школа професійного розвитку викладачів при НаУКМА». Покращенню навичок викладання, опануванню нових методів роботи зі студентами та заохоченню викладачів до співпраці у розробці нових навчальних дисциплін сприяє проведення навчання у спеціальних літніх і зимових школах професійного розвитку «Профі+», заснованих працевдавцями-випускниками НаУКМА. Упродовж навчального року також проводяться тренінги за участю українських та закордонних фахівців. Для викладачів і співробітників НаУКМА функціонують курси англійської мови, різноманітні навчальні семінари та тренінги з метою підвищення рівня користування сучасними технічними засобами й інформаційними технологіями. 2020 р. з метою удосконалення методичних та технічних навичок викладачів щодо дистанційних форм навчання проведено більш ніж 50 навчальних вебінарів. НаУКМА заохочує викладачів брати участь у програмах міжнародної мобільності, відвідувати заходи для професійного розвитку, що відбуваються в університетах закордонних країн. До реалізації ОНП залучено АСРЕС. НаУКМА є індивідуальним повноправним членом Європейської асоціації університетів, Асоціація університетів країн чорноморського регіону, Міжнародної асоціації президентів університетів (IAUP) Європейської асоціації міжнародної освіти (EAIE), Балтійської університетської програми, а також підписантом Великої Хартії Університетів. НаУКМА співпрацює зі 120 університетами 35 країн світу. Кафедра політології, зокрема, активно співпрацює з відомими інституціями: Стенфордський університет (США), Університет Міннесоти (США), Університет Південного Іллінойсу та Вестмонт-коледж (США), Единбурзький університет (Велика Британія), Центр Раймона Арона (Франція), Люблінський університет ім. Марії Склодовської-Кюрі, Центральноевропейський університет (Угорщина), Тартуський університет (Естонія) та іншими. Результатом цієї співпраці є оригінальні курси, побудовані на найсучасніших світових методиках. Щороку завдяки міжнародним зв'язкам кафедри викладачі цих та інших навчальних закладів викладають у НаУКМА власні курси. Регулярно запрошуються науковці з Канади, США, Німеччини, Норвегії, Нідерландів, Польщі, Великої Британії.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток професійної майстерності професорсько-викладацького складу є одним із пріоритетних завдань, визначених у «Концепції забезпечення якості освіти в НаУКМА» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/571-kontseptsiia-zabezpechennia-iakosti-osvity-v-naukma). Підвищення кваліфікації є важливою складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості освіти НаУКМА, сформованою у порядку, визначеному чинним законодавством та локальними документами НаУКМА, зокрема, «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників НаУКМА» (введене в дію наказом від 30.12.2020 р., № 532). Викладачі можуть підвищувати свою кваліфікацію та стажуватись у закладах вищої освіти, наукових, освітньо-наукових та професійних установах в Україні (крім тимчасово окупованих територій) та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом), інших юридичних чи фізичних осіб, зокрема у фізичної особи-підприємця, що надає освітні послуги з підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти. Університет створює можливості для викладачів проходити курси підвищення кваліфікації поза межами НаУКМА або брати участь у тренінгах та школах професійного розвитку, ініційованих НаУКМА, із запрошенням провідних фахівців у відповідних сферах, які відбуваються впродовж навчального року під час тижнів самостійної роботи, що не перешкоджає навчальному процесу. На розвиток викладацької майстерності непрямо впливають дані оцінювання студентами навчальних дисциплін та методів викладання. Рівень викладацької майстерності, як і викладання дисциплін англійською мовою, заохочується у НаУКМА системою преміювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони. Добір НПП, залучених до ОНП, здійснюється за конкурсом й забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Аналіз рівня наукової та професійної активності кожного НПП здійснюється при прийомі на роботу та проходженні чергового конкурсу. До викладання на ОНП повноцінно залучені роботодавці та професіонали-практики. НаУКМА створив умови для вдосконалення викладацької майстерності: окрім закордонних стажувань запроваджено власну університетську школу професійного розвитку «Профі+». Позитивні практики. Залучення до навчального процесу провідних українських та міжнародних науковців та експертів з відповідним практичним досвідом. Створення та функціонування власної системи професійного розвитку (підвищення кваліфікації) НПП. Запровадження дієвої системи рейтингування НПП. Система персональних контрактів для НПП. Система фінансового заохочення НПП за публікації, які індексуються в наукометричних базах WoS і Scopus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендації. Створити повноцінні профілі НПП на вебсайті НаУКМА.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики (створення та функціонування власної системи професійного розвитку НПП, залучення до навчального процесу роботодавців, провідних українських і міжнародних науковців й експертів з відповідним практичним досвідом), які відповідають вимогам критерію 6, але не мають інноваційного/взірцевого характеру, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази НаУКМА відбувся за допомогою відеотрансляції у режимі реального часу, а також експертна група мала можливість переглянути відео про матеріально-технічний стан НаУКМА. Матеріально-технічні ресурси університету забезпечують виконання цілей, поставлених ОНП. У користуванні студентів є 877 910 примірників літератури у бібліотеці НаУКМА, 16 читальних залів з доступом до інтернет-мережі. Навчальний процес здійснюється в 11 корпусах університету, які оснащені аудиторіями, необхідною аудіо-, відеотехнікою, мультимедійними проекторами, спортивними залами та комп'ютерними лабораторіями. Навчання за обраною ОНП відбувається згідно з навчальною програмою та із забезпеченням необхідним обладнанням. Особливістю є проведення частини навчальних занять у приміщенні АСРЕС, який фаховим науково-дослідницьким центром, здійснює освітню, наукову та просвітницьку діяльність і об'єднує вітчизняних та іноземних науково-педагогічних та наукових працівників, докторантів, аспірантів, студентів та практиків у сфері запобігання і протидії корупції, зокрема здобувачів ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти. Студенти можуть використовувати матеріально-технічну базу ЗВО в позанавчальний час у повному обсязі, навіть у вихідні дні, про що здобувачі, представники органів студентського самоврядування, НПП та адміністрація ЗВО засвідчили під час фокус-груп.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На період навчання на обраній ОНП студенти отримують доступ до використання пакету Office 365 для навчальних закладів. Наукова бібліотека НаУКМА надає можливість користуватися ресурсами бібліотеки як у форматі онлайн, так і офлайн. Для студентів діють Центр кар'єри та працевлаштування, Відділ міжнародного співробітництва, Відділ по роботі зі студентами, Культурно-мистецький центр НаУКМА. Доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інформації надається через головний вебсайт університету, офіційні сторінки університету в соціальних мережах, а також через корпоративну пошту.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Здобувачі ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти можуть звернутися за медичною допомогою в медичну частину в навчальному корпусі №1, в експериментальну навчальну лабораторію «Правничка Клініка», що знаходиться на базі факультету правничих наук, в Центр психологічного здоров'я та психологічного супроводу. Усі навчальні корпуси та гуртожитки оснащені протипожежним інвентарем, вогнегасниками тощо. Розроблені заходи щодо забезпечення пожежної безпеки, створені відкриті евакуаційні виходи. Більшість корпусів оснащені камерами спостереження, в гуртожитках працюють співробітники охорони та чергові.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У НаУКМА функціонує Відділ по роботі зі студентами (<https://cutt.ly/fl9AiGm>), створений наказом від 31.12. 2014 року, який займається організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою здобувачів. Головні напрямки діяльності відділу: розвиток корпоративної культури та спільноти НаУКМА, порозуміння між усіма учасниками освітнього процесу, психологічна допомога, соціальна допомога та інформаційно-ресурсна підтримка студентів, фінансова допомога та заохочення здобувачів, супровід студентського самоврядування. Під час зустрічі зі здобувачами експертну групу запевнили, що за додатковою допомогою чи консультацією вони звертаються до Бадді НаУКМА (<https://cutt.ly/tl9Du1Z>), колеги НаУКМА (<https://cutt.ly/vl9DUwX>), до Ради гуртожитків (<https://cutt.ly/l9DNXh>). Також на вебсайті ЗВО розміщена інформація про можливість е-звернень до освітнього омбудсмена (<https://cutt.ly/Gl9FLy>). Експертна група може констатувати, що у ЗВО створені всі умови для належного захисту прав та інтересів здобувачів, а здобувачі проінформовані про свої права та можливості.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У НаУКМА розроблений порядок супроводу маломобільних груп населення, до кожного студента з інвалідністю призначена відповідальна особа. Навчальні корпуси оснащені пандусами та поручнями зовні та всередині будівель біля сходових кліток. Корпус, у якому працює приймальна комісія, додатково оснащується мобільним пандусом. У навчальному корпусі №4 влаштований спеціальний санітарний вузол. Маломобільні студенти можуть безперешкодно добиратися до навчальних корпусів. У НаУКМА впроваджується програма із поетапного пристосування частини навчальних приміщень для студентів з особливими потребами. Для такої категорії студентів є можливість навчатися за індивідуальним графіком.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Серед нормативних документів ЗВО, які регулюють питання процедури вирішення конфліктних ситуацій діють наступні положення та документи: є Положення «Політика попередження і боротьби з сексуальними домаганнями у НаУКМА» (<https://cutt.ly/8l9HQud>), де детально описано подання скарги щодо сексуальних домагань; «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА» (<https://cutt.ly/Bl9JcRm>), де визначено політику врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупцією. Активно сприяють у процесі запобігання конфліктним ситуаціям студентська колегія НаУКМА, Бадді НаУКМА, Ради гуртожитків НаУКМА, Відділ по роботі зі студентами НаУКМА. Учасники фокус-груп повідомили експертній групі, що випадків конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією на ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти не було, однак стверджували, що вони знайомі з можливостями та процедурами вирішення конфліктів.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони. Навчально-методичне забезпечення відповідає досягненню визначених ОНП цілей та ПРН. Наукова бібліотека НаУКМА забезпечує здобувачів освіти безоплатним доступом до основних міжнародних баз даних. Передбачена можливість навчання за індивідуальним графіком для студентів з особливими потребами. Позитивні практики. Здобувачі ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти мають можливості під час навчального процесу та у позанавчальний час використовувати приміщення та обладнання Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні (ACREC), який є фаховою інституцією у сфері дослідження корупції. З метою захисту прав і інтересів учасників освітнього процесу, зокрема здобувачів вищої освіти, запроваджено інститут освітнього омбудсмена. У закладі активно функціонує студентська ініціатива Бадді НаУКМА, яка має на меті закріпити за кожним студентом старшокурсника, що здійснює його консультативну підтримку впродовж навчання. На ОНП є асистент викладача, який допомагає здобувачам та НПП якісно організувати освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони. ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти немає навчальної аудиторії, яка б була науковою або професійною лабораторією з усім необхідним обладнанням для реалізації поставлених цілей ОНП, проте сьогодні вони для цих цілей використовують ACREC. Рекомендації. Керівництву НаУКМА розглянути можливість створення окремої навчальної лабораторії для ОНП «Антикорупційні студії».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОНП у контексті критерію 7 (матеріально-технічні ресурси університету забезпечують виконання цілей, поставлених ОНП; функціонування дієвих інститутів омбудсмена та бадді, запровадження яких має інноваційний характер) експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню А за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Внутрішня система забезпечення якості ОНП керується «Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG). Розробка освітніх програм у НаУКМА відбувається відповідно до «Методичних рекомендацій з розроблення освітніх/освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти» (наказ № 457 від 01.12.2020 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1783-metodychnirekomendatsii-z-rozroblennia-osvitnikh-osvitno-naukovykh-prohram-i-iii-rivniv-vyshchoi-osvity). Загальні положення щодо змісту і складання навчального плану освітніх програм, а також процедура затвердження освітніх програм регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (наказ № 216 від 13.05.2019 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/825-polozhennia-proorhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-naukma). Моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм здійснюють робочі групи, які можуть створюватися за рішенням кафедр з метою забезпечення якості викладання та навчання на освітній програмі. У таких робочих групах можуть брати участь як НПП НаУКМА, так і дослідники, які є провідними фахівцями в галузі, а також роботодавці (п. 4.2 Положення). Періодичний перегляд окремих освітніх компонентів (дисциплін) у рамках освітніх програм здійснюється щороку, відповідно до «Методичних рекомендацій щодо розробки навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у НаУКМА» (додаток до наказу НаУКМА №529 від 07.12.2018) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-navchalnometodychne-zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti/8-normativni-dokumenty-naukma/10-metodychni-rekomendatsii). Цей перегляд здійснює робоча група, до складу якої входить завідувач кафедри та викладачі дисциплін ОНП, що передбачено «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (наказ № 216 від 13.05.2019 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/825-polozhennia-proorhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-naukma). Також до перегляду навчальних планів ОНП «Антикорупційні студії» активно залучені студенти та потенційні роботодавці. Зміни до навчальних планів затверджуються на засіданні кафедри політології та засіданні Вченої ради факультету соціальних наук та соціальних технологій.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо беруть участь в опитуваннях щодо якості ОНП та окремих навчальних дисциплін. Нормативною підставою для таких опитувань та врахування їх результатів під час розробки нових та вдосконалення чинних ОНП, є локальні акти «Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання», «Концепція внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності в НаУКМА», «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти». Здобувачі ОНП «Антикорупційні студії» безпосередньо долучаються до процесу пошуку оптимальної моделі ОНП та процедур забезпечення її якості шляхом: 1) організації онлайн опитування щодо якості кожної навчальної дисципліни навчального плану; 2) обговорення процесу навчання під час періодичних зустрічей з викладачами та гарантом програми; 3) збору відгуків здобувачів щодо навчального плану ОНП (<https://drive.google.com/file/d/1l5C7frztSdT89b6pUmaljLrQkcreNB84/view?usp=sharing>). Отримані дані узагальнюються, систематизуються та враховуються. Так, на підставі рекомендацій студентів першого набору у 2019 р. було запропоновано та затверджено Вченою радою університету низку змін до навчального плану. Також результати опитування щодо якості кожної навчальної дисципліни надсилаються викладачу в разі наявності запиту. Залучення здобувачів до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів здійснюється також через органи студентського самоврядування, зокрема Студентську колегію. Вибірні представники студентів є членами Академічної конференції, входять до Вченої ради НаУКМА, Вчених рад факультетів, різних комісій. Нормативні документи щодо студентського самоврядування в НаУКМА розміщено за покликанням: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/8536>. Представники студентів у Вчених радах мають право вносити пропозиції щодо удосконалення освітніх програм, які вже діють, чи пропонувати поправки до освітніх програм, які готуються до затвердження. Представники студентів у Вченій раді факультету регулярно беруть участь у засіданнях, де представляють позицію студентів у всіх питаннях, і зокрема тих, які стосуються організації навчального процесу, в обговореннях вдосконалення освітньо-наукових програм і затвердження навчальних планів. Перегляд змісту ОНП не здійснювався, оскільки магістерська програма «Антикорупційні студії» реалізується лише другий рік. Однак, позиція здобувачів постійно береться до уваги з метою досягнення балансу щодо форм та методів навчання та викладання навчальних дисциплін. З метою розширення співпраці НПП і студентів, проведення певних якісних змін у роботі кафедри політології утворено робочу групу. Її метою є обговорення актуальних питань та розробка чіткого плану дій (з деталізацією завдань та дедлайнами), що ґрунтуватиметься на консенсусних рішеннях, прийнятих робочою групою.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Кафедра політології факультету соціальних наук та соціальних технологій та АСРЕС при НаУКМА, який є структурним підрозділом, залученим до реалізації ОНП «Антикорупційні студії», налагоджують контакти з роботодавцями, зацікавленими у залученні випускників програми. Такими організаціями є НАЗК, ЦПК, НАБУ, Антикорупційний штаб тощо. Їх представники залучені до викладання як гостьові лектори і у такий спосіб впливають на формування ОНП і забезпечення її якості. До процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості також активно залучені організації, які надають стипендії на навчання здобувачів, а саме Проєкт підтримки організацій-лідерів у протидії корупції в Україні, USAID.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОНП не наведена, оскільки перший випуск програми ще не відбувся.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У НаУКМА створено дієву систему внутрішнього забезпечення якості (локальні документи та практики), що сприяє виявленню недоліків та вдосконаленню ОНП. Серед них: внутрішній перехресний моніторинг експертів з якості різних спеціальностей; опитування здобувачів та випускників щодо змісту, структури, результатів навчання за ОП та якості викладання; залучення роботодавців до обговорення ОП у форматі круглих столів, тренінгів, зустрічей; консультування експертами НАЗЯВО (штатними викладачами та здобувачами Університету) гарантів ОП; відкриття нової ОП, оновлення чинної, закриття ОП відповідно до запиту ринку праці. У 2019-2020 н. р. за результатами обговорення рівня задоволеності студентами навчальним процесом та після їх оцінювання викладання дисциплін внесено зміни до ОНП, які стосувались термінів викладання окремих дисциплін та кількості кредитів ЄКТС і, відповідно, кількості годин з навчальної дисципліни «Соціальна нерівність та корупція». У 2020-2021 н. р. також

запропоновано зміни до НП, за якими зменшено кількість кредитів з дисципліни «Антикорупційні кампанії громадських організацій», змінено період викладання дисциплін «Основи мережевого аналізу», «Антикорупційні кампанії громадських організацій», «Методологія дослідження корупції» тощо, запроваджено нову дисципліну «Корупційні ризики у судовій системі України». Внесення змін зумовлене прагненням зменшити навантаження на студентів, пов'язане зі складністю дисциплін, запланованих на один семестр, та запровадити нові вибіркові дисципліни відповідно до запиту здобувачів та можливості залучення відповідних фахівців до викладання. Окрім того, враховані й інші побажання, висловлені студентами щодо покращення ОНП: 1. Змінити НП в бік скорочення кількості навчальних дисциплін в 1 триместрі 2 року навчання. Ця рекомендація була врахована, навчальний план було переглянуто. 2. Студенти висловили рекомендації щодо забезпечення україномовним перекладом закордонних наукових праць з теоретичних підходів до вивчення корупції. Попри те, що програма є двомовна і знання англійської мови є базовою вимогою для вступу, обсяг літератури та складність її опрацювання спонукали викладачів ОНП перекласти основні статті про теорії (анти)корупції та видати антологію. 3. Після першого триместру студенти висловили зауваження про збіги термінів подачі письмових робіт з різних курсів. Кафедра політології врахувала це і перед початком кожного триместру погоджує з викладачами дати здійснення форм контролю знань студентів з метою уникнення збігу. В цілому дотримується інтервал у 5-7 днів між термінами подачі письмових робіт, як просили студенти. 4. З окремих навчальних дисциплін («Викриття та попередження корупції під час публічних закупівель», «Антикорупційний комплаєнс») студенти висловили побажання збільшити кількість кейс-стаді. Безпосередньо за ОНП, що акредитується, під час моніторингу та обговорень значні недоліки не було виявлено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП «Антикорупційні студії» проходить акредитацію вперше. Проте, під час підготовки до акредитації широко використовувалася досвід викладачів і здобувачів вищої освіти, які є експертами та членами ГЕР Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та активно залучаються до експертизи освітніх програм у ЗВО України, а також досвід проведення в НаУКМА акредитаційних експертиз інших освітніх програм.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Співпраця з академічним середовищем із метою забезпечення якості викладання здійснюється відповідно до «Концепції забезпечення якості освіти в НаУКМА», «Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання», а також «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА» і «Положення про критерії, правила і процедури оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності науково-педагогічних (педагогічних працівників) НаУКМА». Система внутрішнього забезпечення якості освіти функціонує на таких рівнях: перший – здобувачі; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий – загальноуніверситетські структурні підрозділи; п'ятий – віцепрезиденти НаУКМА, Комітет з якості освіти НаУКМА, Вчена Рада НаУКМА. Контроль над забезпеченням якості освіти в НаУКМА здійснює Центр забезпечення якості освіти, працівники якого організують регулярні опитування студентів щодо їхнього задоволення якістю викладання. Відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НаУКМА» створена власна система підвищення професійної майстерності НПП. Відповідальні: декани та завідувачі кафедр, разом із Відділом кадрів та роботи з персоналом та віцепрезидентом із науково-педагогічної роботи (навчальна робота). В університеті діє моніторинг якості викладання та наукової діяльності НПП, що здійснюється регулярно згідно «Положення про критерії, правила і процедури оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності науково-педагогічних (педагогічних працівників) «Національного університету «Києво-Могилянська академія» (затверджене наказом № 297 від 06.07.2018 р.). Відповідно до результатів моніторингу, кафедри мають можливість надавати рекомендації щодо покращення якості викладання окремих дисциплін. На підставі названого Положення здійснюється заохочення НПП. Ще раніше запроваджена і діє система заохочення за наукові здобутки на підставі «Положення про Преміювання співробітників НаУКМА за публікації у виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах Web of Science Core Collection та (чи) Scopus» (наказ № 1123 від 25.03.2016 р.) (<https://www.slideshare.net/naukmalibrary/ss-60685207>). Тільки у 2020 р., за високі досягнення в реалізації державної політики в галузі національної освіти, особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та наукових кадрів, за багаторічну сумлінну працю, плідну науково-педагогічну діяльність, значні досягнення у фундаментальних і прикладних наукових дослідженнях відзначено 101 співробітника університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони. Комплексний характер реалізації системи внутрішнього забезпечення якості – відповідні заходи реалізуються на всіх рівнях здійснення освітнього процесу. Впроваджена гнучка система оцінювання ефективності

діяльності навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників. Позитивні практики. НПП безпосередньо залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості в системі різних рівнів – від методичних семінарів та обговорень до рейтингування та власної експертної діяльності. Регулярне опитування здобувачів та врахування цих результатів. Щорічне рейтингування діяльності всіх штатних НПП, які працюють в НаУКМА. Експертне середовище НаУКМА – 31 експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти різних рівнів (14 НПП та 17 здобувачів), з них 4 здобувачі за спеціальністю «Політологія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендації відсутні.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики (впроваджена гнучка система оцінювання ефективності діяльності навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності НПП, які безпосередньо залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості на всіх рівнях здійснення освітнього процесу) експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою мають інноваційний/взірцевий характер, повністю відповідають рівню А за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення фокус-груп НПП та здобувачі продемонстрували ЕГ високий рівень обізнаності щодо документів НаУКМА, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. На вебсайті НаУКМА їх можна переглянути на вкладці «Нормативні документи НаУКМА та доступ до публічної інформації» (<https://cutt.ly/1NZbrL>). Також на порталі ЗВО розміщено форму запиту на отримання публічної інформації (<https://cutt.ly/clN1E1g>), затверджену форму запиту на інформацію (<https://cutt.ly/1N13pe>) та звіт щодо запитів на публічну інформацію у 2020 році (<https://cutt.ly/ulNocyw>). Під час проведення зустрічі з представниками органів студентського самоврядування та здобувачами вищої освіти ЕГ переконалась у тому, що вони вільно орієнтуються в пошуку необхідної інформації на вебсайті НаУКМА. Цей сайт НаУКМА використовує з 2011 року і помітно, що для пошуку необхідної інформації потрібно витратити більше часу, ніж на інших вебсайтах ЗВО України.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На вебсайті НаУКМА є окрема вкладка «Громадське обговорення проектів освітніх програм» (<https://cutt.ly/olN362b>), де розміщено пропозицію для всіх стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, випускників освітньої програми, роботодавців, представників академічної спільноти, співробітників НаУКМА, представників інших груп стейкхолдерів) залишити відгуки, побажання та пропозиції для покращення освітніх програм. Наразі на вкладці досі розміщено для громадського обговорення ОНП «Антикорупційні студії» за другим рівнем вищої освіти (<https://cutt.ly/glN82er>), де зазначено, що до 20 січня 2021 року у стейкхолдерів була можливість подати пропозиції та зауваження на е-адресу гаранта ОНП М. В. Чабанної (chabanna@ukma.edu.ua). Під час проведення фокус-груп зі здобувачами та роботодавцями, було виявлено, що представники ЗВО зверталися до них під час розробки та внесення змін до цієї ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Встановлено, що НаУКМА своєчасно оприлюднює на вебсайті точну та достовірну інформацію про ОНП «Антикорупційні студії» для другого рівня вищої освіти. Інформацію про ОНП можна зайти на сайті у рубриці «Освіта» на вкладці «Магістерські програми» (<https://cutt.ly/llN5oBH>) або через вкладку «Факультети» перейшовши за посиланням на сторінку кафедри політології (<https://cutt.ly/qlN5k03>), яка розміщена на офіційному вебсайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони. Всі учасники освітнього процесу користуються єдиним вебсайтом для отримання інформації – офіційний вебсайт НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/>), що не передбачає додаткових переходів на окремі сайти факультетів, кафедр, спеціальностей. Коректно працює пошукова система вебсайту ЗВО. Стейкхолдери беруть активну участь у розробці та доповненні ОНП, про що свідчать рецензії роботодавців, угоди про співпрацю, залученість роботодавців у освітній процес, результати щосеместрових опитувань здобувачів по кожній навчальній дисципліні та ОНП загалом. Позитивні практики. Варто відзначити, що на вебсайті є е-форма запити на отримання публічної інформації та звітність про надання такої інформації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони. На сайті ЗВО, вкладках факультету соціальних наук та соціальних технологій розміщено лише базову інформацію про ОНП. Зважаючи, на унікальність цієї ОНП не спостерігається її промоція на інформаційних ресурсах НаУКМА. Рекомендації. Розмістити на вебсайті НаУКМА більше інформації про ОНП та особливості освітнього процесу на цій програмі. Розглянути можливість розміщення разом з інформацією про ОНП: таблиці пропозицій, що надійшли під час громадського обговорення та змін до ОНП, результати опитувань щодо якості викладання та самої ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОНП у контексті критерію 9 (створення можливостей для участі стейкхолдерів у розробці та доповненні ОНП, широку залученість роботодавців до освітнього процесу) та враховуючи недостатню промоцію унікальності ОНП на інформаційних ресурсах НаУКМА, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Антикорупційні студії» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ОНП “Антикорупційні студії” є актуальною і унікальною, а тому заслуговує поширення і розширення. Виходячи цього з того, що чимала кількість здобувачів вищої освіти вже має досвід роботи в антикорупційних структурах доцільно, вважаємо, було б запровадити дистанційну форму навчання за ОНП “Антикорупційні студії”.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дерев`янку Сергій Миронович

Члени експертної групи

Хаврук Ігор Анатолійович

Спересенко Микола Володимирович